

990301-1

Drobná příhoda z Lukášova evangelia, v níž Simeon poznává děťátko Ježíška a děkuje Bohu, že mohl před smrtí uzřít „spasení tvé (= boží)“, připravené „před očima všech lidí“, „světlo k zjevení národům, a slávu lidu tvého Izraelského“, není bez hlubšího významu, a měla by také být pozorně čtena a interpretována. Jde zejména o verš 2, 34-35, kde je o Ježíšovi řečeno: „Aj, položen jest tento ku pádu a ku povstání mnohým v Izraeli, a na znamení, kterémuž bude odpíráno, (a tvou vlastní duši pronikne meč,) aby zjevena byla z mnohých srdcí myšlení. „ [Srv. anglicky: „that the thoughts of many hearts may be revealed; německy: „es sollen *durch ihn und sein Wirken* die Gedanken aus vielen Herzen offenbar werden; francouzsky: „en sorte que les pensées du coeur de plusieurs seront découvertes“.] Tradičně se tomu – bez nějakých dalších úvah – rozumí tak, že Bůh hledí k srdci. Ovšem pak by bylo nejasné a možná přímo zbytečné, proč právě Ježíšova úloha je tak nepominutelná. Myslím, že tu nejde o Boha a jeho hledění k srdci, nýbrž o to, aby ona myšlení srdce (a to mnohých) byla zjevena, a že právě toto „světlo k zjevení národům“ má sehrát úlohu všeobecnou a všeobecně dějinnou. Jsem si jist, že tu vůbec nejde anebo přinejmenším nikoli v první řadě o prozrazení temných myšlenek a zlých úmyslů, tedy že ono „myšlení srdce“ nemá znamenat jen nějaké tajné záměry a úmysly (což by se nepochybně mohlo obejít bez Ježíše). A také by to vlastně vůbec nemělo a nemohlo mít onen dějinný charakter, který zapojuje do vyjevení „myšlenek srdce“ celé národy. Ostatně už sama formulace, že budou odhaleny myšlenky mnohých srdcí, tedy srdce mnoha lidí – nikoliv všech ! – poukazuje k tomu, že rozhodující není jediné hledisko morální, jak jsme na první čtení nakloněni textu rozumět. Ten důraz na to, že Ježíš tu je „postaven ku pádu a ku povstání mnohým“ (nemusíme brát příliš vážně ono „v Izraeli“, vždy nejde jen o „slávu lidu Izraelského“, nýbrž o „zjevení národům“ !) ukazuje na úzkou, ba bytostnou spjatost oněch dějinných kontextů s myšlením, a také na to, že „myšlení srdce“ musíme chápat zejména jako to, co je v hloubce pod tím, co v našem myšlení je běžně k pozorování, a to je právě to, co je „myšleno“. Toto „myšlené“, „cogitatum“ je přece zjevné už právě proto, že je myšleno. Má-li být v hloubce odhaleno, vyjeveno něco tak skrytého, že je zapotřebí Ježíšova příchodu a působení, aby to vyšlo najevo, mjusí se to týkat toho, co je ve všem myšlení a v jeho hloubce specificky nemyšleno, ale co je dějinně rozhodující a směrodatné.

(Praha, 990301-1.)